Омбудсман України
Ombudsman of Ukraine

ЗВІТ

про результати відвідування Роздільнянського районного відділу поліції Головного управління Національної поліції в Одеській області 21.10.2026

м. Київ, 2026

І. Вступ

Для виконання функцій національного превентивного механізму (далі – НПМ) відповідно до Факультативного протоколу до Конвенції проти катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження та покарання, на підставі статей 13, 19[1], 22 Закону України «Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини», 21.10.2026 здійснено відвідування Роздільнянського районного відділу поліції Головного управління Національної поліції в Одеській області (далі – РВП) групою НПМ у складі:

Григоров Михайло Сергійович, головний спеціаліст відділу інспектування об’єктів контролю в правоохоронних, судових органах та військових формувань Департаменту з питань реалізації національного превентивного механізму Секретаріату Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини (керівник групи НПМ);

Красієнко Володимир Васильович, головний спеціаліст відділу інспектування об’єктів контролю в правоохоронних, судових органах та військових формувань Департаменту з питань реалізації національного превентивного механізму Секретаріату Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини;

Черпаков Генадій Валерійович, представник громадської організації.

Загальна інформація.

Начальник РВП: Жарков Максим Володимирович.

РВП розташоване за адресою: вул. Ярослава Мудрого, 5, м. Роздільна, Одеська обл. (фото 1-2).

Серед позитивних напрямів удосконалення діяльності РВП слід відзначити впровадження моделі зразкового поліцейського офісу у форматі «Front-office», що забезпечує зручність та відкритість у взаємодії з громадянами, а також функціонування інформаційної підсистеми «Custody Records» інформаційно-комунікаційної системи «Інформаційний портал Національної поліції України» – інструмента, призначеного для забезпечення належного процесу перебування осіб у місцях несвободи та дотримання їхніх прав.

Також слід зазначити, що у разі виявлення особами, відповідальними за перебування та забезпечення дотримання прав затриманих РВП, а також у разі надходження скарг затриманих осіб щодо можливих неправомірних дій працівників поліції, зокрема фактів застосування фізичного насильства (побиття) під час затримання тощо, відповідна інформація скеровується до територіального управління Державного бюро розслідувань для проведення ретельної та об’єктивної перевірки з метою надання правової оцінки діям працівників поліції.

Така процедура спрямована на забезпечення об'єктивності та неупередженості у розслідуванні випадків можливого порушення прав громадян з боку працівників правоохоронних органів.

На виконання вимог підпункту 11 пункту 3 наказу Національної поліції України від 21.07.2017 № 747 «Про оголошення вироків судів стосовно колишніх поліцейських» посадовими особами РВП забезпечується проведення щотижневих комісійних обстежень службових приміщень та транспортних засобів з метою виявлення і вилучення сторонніх предметів, які можуть бути використані затриманими особами для заподіяння собі чи іншим особам тілесних ушкоджень.

У посадових інструкціях працівників РВП передбачено положення про заборону катувань відповідно до вимог статті 10 Конвенції проти катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження і покарання.

На виконання вимог частини першої статті 12 Закону України «Про екстрену медичну допомогу» та Порядку підготовки та підвищення кваліфікації осіб, які зобов'язані надавати медичну допомогу, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 21.11.2012 № 1115, працівники поліції РВП пройшли підготовку щодо володіння знаннями і практичними навичками надання домедичної допомоги та отримали відповідні посвідчення.

У РВП облаштовано дві кімнати для затриманих, кімнати для проведення слідчих (процесуальних) дій, кімнату для конфіденційного побачення затриманого із захисником тощо, які передбачені для належного режиму перебування та процесуального забезпечення прав затриманих осіб та відповідають вимогам національного законодавства і міжнародних стандартів.

У РВП функціонує система відеоспостереження, зокрема у кімнатах для проведення слідчих дій, кімнаті для проведення конфіденційної зустрічі з адвокатом. Термін зберігання записів з камер відеоспостереження не менше 30 діб, що відповідає вимогам Інструкції із застосування органами та підрозділами поліції технічних приладів і технічних засобів, що мають функції фото- і кінозйомки, відеозапису, засобів фото- і кінозйомки, відеозапису, затвердженої наказом Міністерства внутрішніх справ України від 18.12.2018 № 1026.

Окрім того, відповідно до вимог абзацу другого частини першої статті 6, частини другої статті 12 Закону України «Про захист персональних даних», у РВП наявні попереджувальні знаки щодо здійснення відеоспостереження при вході до відповідних зон.

У РВП забезпечено доступність приміщень загального користування для осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення.

Також у РВП облаштовано захисну споруду цивільного захисту, яка забезпечує можливість захисту населення від впливу небезпечних факторів, що виникають внаслідок надзвичайних ситуацій, воєнних дій або терористичних актів.

Попередні зауваження.

Попереднє відвідування РВП групою НПМ здійснено 10.09.2019. За результатами відвідування виявлено наступні порушення прав затриманих осіб:

на захист від катувань, жорстокого, нелюдського або такого, що принижує гідність, поводження чи покарання;

на професійну правничу допомогу;

на охорону здоров'я та медичну допомогу;

осіб з інвалідністю та інші порушення;

на інформацію.

Слід зазначити, що рекомендації, надані за результатами попереднього відвідування, виконано, виявлені порушення та недоліки усунуто.

ІІ. ФАКТИ, ВИЯВЛЕНІ ПІД ЧАС ВІДВІДУВАННЯ

Порушення права на свободу та особисту недоторканість (стаття 29 Конституції України, стаття 5 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод).

1. Під час вивчення протоколів про затримання особи, підозрюваної у вчинені кримінального правопорушення, складених у порядку статті 208 Кримінального процесуального кодексу України (далі – КПК України), встановлено наявність окремих недоліків у частині їх процесуального оформлення, що потребує додаткової уваги з огляду на необхідність забезпечення дотримання уповноваженими службовими особами РВП вимог статті 104 КПК України стосовно обов'язку повного та достовірного відображення у протоколі всіх істотних обставин відповідної процесуальної дії.

Так, у протоколі про затримання громадянина М., складеного співробітником слідчого підрозділу РВП відображено, що фактичне обмеження свободи особи відбулось 15.10.2026 о 15:57. Місцем фактичного затримання зазначено адресу: вул. Ярослава Мудрого, 5, м. Роздільна, Одеська обл., за якою розташовано РВП.

Зі слів працівників РВП, первинне виявлення особи та її фактичне затримання у ряді випадків здійснюється іншими підрозділами Національної поліції України та правоохоронними органами, а безпосереднє оформлення процесуального затримання здійснюється співробітниками РВП.

Разом із тим, під час перегляду групою НПМ матеріалів інтерв'ювання поліцейського та затриманого, що містяться в ІП «Custody Records», встановлено, що затриманий повідомив про своє фактичне обмеження свободи ще до перебування у приміщенні РВП.

Зокрема, затриманий пояснив, що його фактичне затримання відбулося у польовій місцевості орієнтовно о 09:00 – 10:00.

Водночас у протоколі про затримання зазначеної особи як час та місце фактичного затримання відображено момент і місце його процесуального оформлення безпосередньо у приміщенні РВП.

Схожий випадок зафіксовано у протоколі про затримання громадянина Є.

Так, відповідно до журналу обліку доставлених, відвідувачів та запрошених зазначеного громадянина доставлено до РВП 12.10.2026 о 15:23. У протоколі про затримання зазначеного громадянина, складеного співробітником слідчого підрозділу РВП відображено, що фактичне обмеження свободи особи відбулось о 17:35. Також місцем фактичного затримання зазначено адресу, за якою розташовано РВП.

Під час перегляду групою НПМ матеріалів інтерв'ювання поліцейського та затриманого, що містяться в ІП «Custody Records», встановлено, що затриманий повідомив про відсутність скарг на дії працівників поліції та Державної прикордонної служби України.

Таким чином, у представників групи НПМ склалося враження, що фактичне затримання особи відбулося поза межами РВП, імовірно, за місцем її виявлення представниками Державної прикордонної служби України.

Подібні випадки зафіксовано групою НПМ у протоколі про затримання Є., П., Д. та інших.

Відповідно до статті 209 КПК України особа є затриманою з моменту, коли вона силою або через підкорення наказу змушена залишатися поряд із уповноваженою службовою особою чи в приміщенні, визначеному уповноваженою службовою особою.

Як вбачається з практики РВП, під час складання протоколу про затримання співробітники слідчих структурних підрозділів РВП у деяких випадках зазначають фактичний час і місце затримання з моменту її доставлення до адреси, за якою розташований відповідний підрозділ поліції, не відображаючи у протоколі обставин, пов’язаних із попереднім виявленням, супроводженням або фактичним контролем особи іншими уповноваженими службовими особами.

Разом із тим, такі матеріали справ щодо затриманих осіб у таких випадках не містять рапорти або інші службові документи, які б дозволяли встановити, яким саме суб’єктом, за яких обставин, у який час виявлено особу, а також чи перебувала особа під фактичним контролем уповноважених службових осіб до моменту оформлення протоколу про відповідне затримання.

Таким чином, залишається невизначеним часовий проміжок між фактичним затриманням особи та моментом процесуального оформлення затримання.

Вказана практика створює ризики порушення гарантій права на свободу та особисту недоторканність, передбачених Конституцією України, кримінальним процесуальним законодавством та міжнародними нормативно-правовими актами, ратифікованими Україною.

Кримінальне процесуальне законодавство України чітко регламентує дії уповноважених службових осіб, які здійснюють затримання, а також хід і результати проведення процесуальної дії, які мають фіксуватись у протоколі.

Факти порушень прав затриманих щодо нефіксації у протоколах необхідної інформації вже знайшли своє відображення в рішеннях Європейського суду з прав людини (справа “Кушнір проти України”), який також відзначив, що

відсутність фіксації такої інформації, як дата, час та місце затримання, ім’я затриманого, підстави для затримання та ім’я особи, яка здійснила затримання, повинні розглядатися як недотримання вимоги щодо законності та невідповідність меті статті 5 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод.

ІІІ. РЕКОМЕНДАЦІЇ

Головному управлінню Національної поліції в Одеській області забезпечити контроль за усуненням порушень, виявлених в ході відвідування РВП.

Роздільнянському районному відділу поліції Головного управління Національної поліції в Одеській області:

1. Проаналізувати виявлені порушення у діяльності РВП та розробити відповідний план заходів щодо їх усунення та недопущення у подальшому.
2. Забезпечити неухильне дотримання працівниками РВП вимог статті 104 КПК України.

Додаток:

1. Фотознімки, отримані за результатами відвідування РВП на 6 арк. в 1 прим.

Керівник групи НПМ,
головний спеціаліст відділу інспектування об’єктів контролю в правоохоронних, судових органах та військових формувань Департаменту з питань реалізації національного превентивного механізму Секретаріату Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини **Михайло ГРИГОРОВ**

Фотознімки, отримані за результатами відвідування РУП

Фото 1.

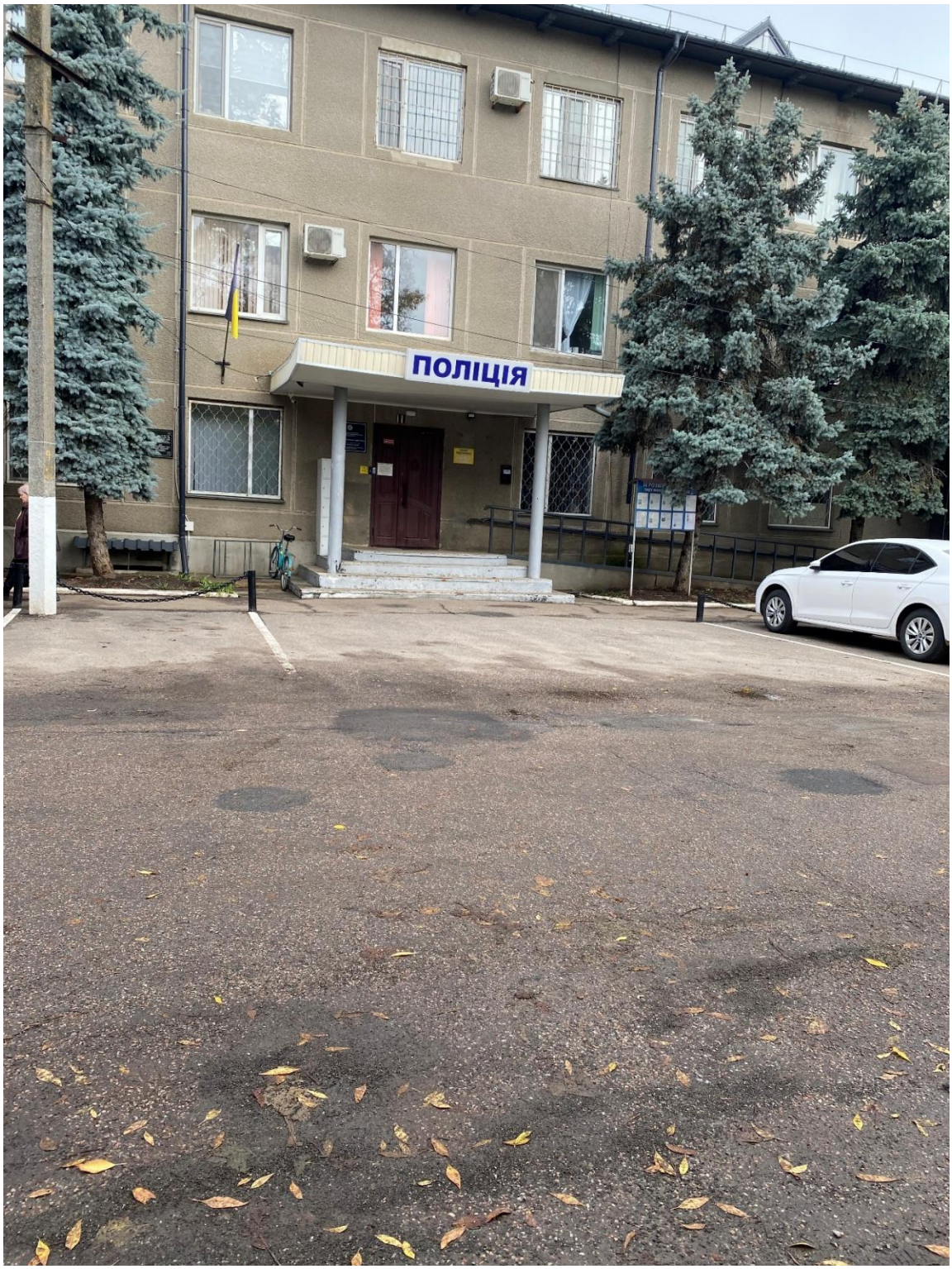

Фото 2

НАЦІОНАЛЬНА ПОЛІЦІЯ УКРАЇНИ
ГОЛОВНЕ УПРАВЛІННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ
В ОДЕСЬКІЙ ОБЛАСТІ
РОЗДІЛЬНЯНСЬКИЙ РАЙОННИЙ ВІДДІЛ ПОЛІЦІЇ
NATIONAL POLICE OF UKRAINE
Main Department of the National Police in Odesa region
Rozdilna District Police Unit

Фото 3

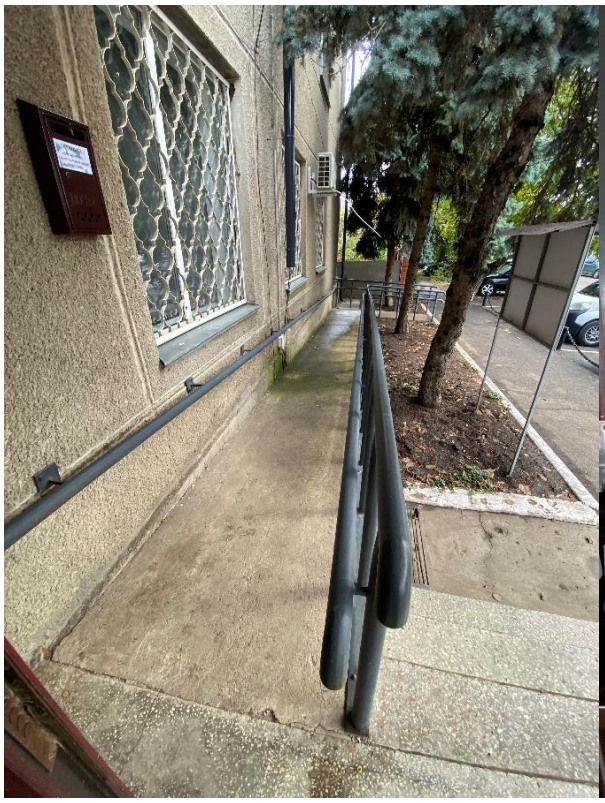

фото 4

Фото 5

Фото 6

Фото 7

УВАГА!
ВЕДЕТЬСЯ ВІДЕОСПОСТЕРЕЖЕННЯ
КІМНАТА ПРИЙОМУ ГРОМАДЯН
RECEPTION ROOM
НАЦІОНАЛЬНА ПОЛІЦІЯ

Фото 8

УВАГА!
ПРОВОДИТЬСЯ
ВІДЕОСПОСТЕРЕЖЕННЯ
КІМНАТА ДЛЯ ПРОВЕДЕННЯ
СЛІДЧИХ ДІЙ
ROOM FOR INVESTIGATIVE
ACTIONS

Фото9

